

MÉDEA.

ÚVOD.

Děj Euripidovy tragedie Médeie vzat jest ze známé báje o Argonautech, zpracované již četnými básníky před Euripidem, zvláště Aischylem a Sofoklem. Euripidés sám těžil z této báje ještě pro jiná dramata, jež se nám nezachovala; jsou to Πελοιδες (dcery Peliovy), Αιγεύς (jednající o době pro útěk Médeie z Korintha) a Φριξος a Ἴνω vzaté ze začátku této báje.

Pověst ta zní takto:

Král ochomenský Athamas oženil se s nesmrtelnou Nefelou, s níž měl dvě děti: Frixu a Hellu; později vzal si ještě smrtelnou Inó, dceru Kadmovu, s níž měl dva syny Melikerta a Learcha. Ježto následovala neúroda jakožto trest za jeho čin, odhodlal se návodem své manželky obětovati Frixu Diovi; avšak matka Nefelé poslala dětem svým berana se zlatým rounem, aby je zachránil. Hella cestou utopila se v moři, zvaném Helléspontos, Frixos však dostal se šťastně do Asie ke králi Aiétovi, jenž jej vlídně přijal, berana obětoval Diovi a zlaté rouno pověsil na dub v háji Areově a dal je hlídati drakem nikdy nespícím. Zatím vládl v Iolku král Pelias, jenž dostal věštbu, že bude usmrčen příbuzným z rodu Aiolova a že se má stříci muže s jedním střevícem. A tímto mužem ukázal se býti jeho synovec Iason. Aby se vyhnul splnění věštbu, poslal Pelias Iasona pro zlaté rouno krále Aiéty, domnívaje se, že při tom zahyne. Iason svolal reky z celého Řecka k tomuto podniku a vypravil se s nimi na lodi zvané Argó z přístavu pagasajského do Asie, kam po mnohých dobrodružstvích dopluli. Aiétes slíbil Iasonovi zlaté rouno, vykoná-li některé práce. Pomocí Médeie, dcery Aiétovy, jež se do něho zamilovala, tyto práce vykonal, t. j. zkrotil býky oheň chrlící, zoral jimi pole Aerovo a zasel do něho dračí zuby, z nichž vyrostli ozbrojení muži, kteří se sami navzájem pobili, když Iason mezi ne dle rady Médeiny hodil kámen. Nato uspala Médea draka hlídajícího zlaté rouno, jež Iason s dubu sňal a odjel s ním i s Médeou do svého domova, kam po mnohých dobrodružstvích šťastně dorazili; na této cestě zahynul však bratr Médein Absyrstos, dle jiné verse Médea sama jej usmrtila a údy jeho rozházela, aby stíhající je Aiétés se zdržel sbíráním jich. V Iolku ukázala Medea své čarodějně umění omlazovací na beranu, vrátila mládí otci Iasonovu a nabídlu se totéž učiniti králi Peliovi. Dcerám jeho dala záračné byliny, jejichž odvarem měl býti Pelias omlazen, zatím však byl jimi usmrčen, za trest pro své provinění na Iasonovi. Syn Peliův oba vypověděl, načež uchýlili se do Korinta ke králi Kreontovi, s jehož dcerou Glaukou se Iason později zasnoubil, zapudiv Médeu i se dvěma dětmi svými. Médea však vyprosilví si den lhůty k odchodu, usmrtila novou manželku Iasonovu i jejího otce a zabila též oba syny své a Iasonovy, aby potrestala nevěru svého chotě, načež uprchla na dračím voze do Athén ke králi Aigeovi. Dle jiné verse usmrtili děti Médeiny sami Korintští a proto potom každoročně o slavnosti Hérájí tuto svou vinu usmířovali.

Z této báje zpracoval Euripidés ve své Médei pouze poslední výsek, který si ještě ke svým cílům zvláště upravil. Vlastní děj začíná rozkazem Kreontovým Médeie, aby opustila s dětmi zemi korintskou. Ježto Médea jest již silně pobouřena a rozhořčena hanebným jednáním Iasonovým, jest rozkaz tento podnětem k jejímu nezvratnému rozhodnutí, že se pomstí všem třem, kdož se na ní prohřešili. Aby mohla svůj záměr provést, prosí Kreonta, aby směla ještě tento den zůstat v Korintě, k čemuž on svolí. Médea se rozhodne usmrtit jak Kreonta a Glauku, tak i své děti. Další vystoupení Iasonovo, prozrazující jeho licoměrnost a bezcharakternost, jí v záměru jen utvrdí; jde jen o to, jak jej provést. A především musí mít jistotu, že až čin provede, unikne trestu; proto vystupuje Aigeus, král athénský, jenž jí slibuje ochranu a pohostinství. Nyní odhaluje Médea sboru podrobnosti svého zamýšleného činu: Glauku usmrtí šatem a věncem napuštěným jedem, šat a věnec pošle jí jakožto dar svatební po svých dětech. Když se tak stalo a Glauké dar přijala, přináší po chvíli sluha zprávu, že Glauké s Kreontem jsou mrtví, a líčí, jak se to stalo. Médea rozloučivši se již dříve s dětmi, odchází pak do domu, aby je zabila. Když se i to stalo, přichází Iason zpraven byv o smrti tchánově a své nové choti, a dovídá se od sboru, že i jeho děti jsou již mrtvy. V posledním výstupu pak objevuje se Médea na voze, taženém draky a odváží mrtvolky svých dětí přes prosby zdrceného Iasona.

Přehled rozčlenění děje jest asi tento:

I. Úvod (prolog a parodos).

II. První část: Vývoj plánu pomsty;

1. Médea se rozhodne pomstít. (1. Epeisob., výstup 1.);

2. první stupeň vzestupu: Rozkaz Kreontův upevní odhodlání Médeino a přiměje k rychlému (výstup 2. a 3.);

3. druhý stupeň vzestupu: Jednání Iasonovo roznítí vášně Médeinu, plán dostává určitou podobu vystoupením Aigeovým, nejvyšší stupeň rozhořčení (2. a 3. epeisodion).

III. Druhá část: Vykonání pomsty.

1. úvodem k němu je obelstění Iasona Médeou (4. Epeisod.);

2. poslední napětí; kolísání Médeino (5. epeisod.);

3. katastrofa: smrt Glauky a Kreonta, smrt dětí, Iasonovo zoufalství (6. epeis. a exodos).

Jak patrně, nespočívá hlavní váha tohoto dramatu na vývoji děje, neboť ten – přes intriku Médeinu – jest příliš jednoduchý a přímočarý, nýbrž na předvedení různých stavů duševních, hlavně vášní; jest to tragedie obzvláště pathetická. Básník chtěl v této tragedii ukázat, že vášně je pro člověka největší zlo (jak se praví ve v. 1097), ježto v zápase s ní podléhají i důvody rozumové i city ušlechtilější. Nelze klásti tedy na tragedii tuto měřítko éthické nebo náboženské. Upokojení mravního citu divákova potrestáním Iasonovým jest zde věcí vedlejší; ostatně tohoto cíle ani tragedie nedosahuje, neboť smrt dětí Médeiných musí působiti na diváka jako zločin nijak neusmířený, tedy výslednicí tragedie této není katharse, nýbrž cit trapný, cit uražené mravnosti. Na tom nemění nic ani ta okolnost, že Médea je sama touto smrtí strašlivě potrestána neboť toto potrestání není pád v znešehování, nýbrž naopak následek jednání nemravného, a na konec netriumfuje žádná vznešená idea, nýbrž splněná pomstychtivost.

A přece má tragedie tato tendenci mravní; je to, jak řečeno, poukaz na zhoubné následky vášní pro člověka; Médea tu však není příkladem povzbuzujícím, nýbrž odstrašujícím a tak i Iason a konečně i Kreon se svou dcerou. Médea je tragedií vášně, speciálně pomstychtivosti, a to tragedií více moderní než antickou. S tímto celkovým rázem tragedie souvisí také to, že není zde ani jedné povahy mravně dobré, nýbrž, že všechny osoby zde vystupující jsou povahy špatné. Nejhorší ovšem jest Iason, Médea mu však mnoho nezádá, i Kreon je povahou špatnou a Glauké též. Jedině sbor zastává stanovisko mravnosti, ale celkem passivně a vzhledem k diváku neuspokojivě, takže jej divák musí pokládati za spoluviníka Médeina.

Tato nízkost charakterů a nedostatek vyšší mravní ideje je velikou vadou této tragedie, jež má však vady ještě jiné. Hlavní výtka činívá se básníku této tragedie, že neukázal dosti pravděpodobně, že Iason zabitím dětí bude zničen; neboť když dovolil a snesl bez námitky, aby děti jeho byly vypovězeny do nejisté ciziny a budoucnosti, jest marno, dává-li básník Iasonovi výrok, že v druhý sňatek vešel kvůli dětem. To mu divák nevěří a věřiti nemůže, neboť vše tomu odporuje. Pak zabití dětí není vlastně ani pomstou, když děti jsou Iasonovi lhostejny. Iason chtěl by je zachránit jen v vypočítavosti – aby pokořily někdy jeho nepřátele. Ale ani tento motiv, mě-li jej básník na mysli, není dostatečně v dramatu znázorněn. Také vystoupení Aigeovo není dostatečně motivováno. Po způsobu euripidovském jako v jiných dramatech i zde jsou některé nevhodné filosofické exkurse. Tak v monologu chůvy vv. 119 – 130 a vv. 190 – 203 a v řeči Médeině vv. 294 – 301.

Neprávem však vytýkají staří této tragedii, že Euripidés podal nedůsledně charakter Médein (jako prý též Ifigenie), ježto pláče po zprávě, že dary její byly přijaty. Jest to naopak realistickou jeho předností a důkazem správné psychologie; nechtěl vykresliti v Médei netvora, nýbrž mstivou sice povahu, ale přece jen ženu-člověka.

Tragedie Médeia dala též četné podněty výtvarnému umění starořeckému a byla celá řada děl uměleckých, malířských i sochařských, jež měla předmětem jednotlivé scény této tragedie, což svědčí o veliké její popularnosti. A ovšem též v umění básnickém řeckém i římském došla tato látka dle vzoru Euripidova četného zpracování. (Ennius, Ovidius, Seneca a j.) I básnictví nové doby si látku této všímalo. (Corneille, Grillparzer, Klingler a j.)

Médea byla poprvé na jevišti provedena o velkých Dionysiích r. 431 př. K. Byla to neklidná doba před vypuknutím války peloponnéské, kdy se státy řecké navzájem obviňovaly z porušování smluv a projevovaly si nedůvěru a zbrojily k válce. Ráz této doby měl také vliv na drama Euripidovo jak v celku tak v jednotlivostech. (srov. např. vv. 439 násl.). Euripidés dostal v závodě se Sofoklem a Euforionem třetí cenu.

Zdá se, není to však jistě dokázáno, že Médea Euripidova měla dvojí recenzi, čemuž by nasvědčovala některá místa se stejnými myšlenkami (vv. 723/4, 729/30 a 725 – 728, 38 n. = 44 n., vv. 1056, 1083 a 1040 – 1055 aj.).

Děj odehrává se před domem Médeiným v Korintě, jakožto domem soukromým, nikoli vladařským palácem; který dlužno si mysliti na jiném místě. Orchestra je obyčejné místo před domem. Kromě chůvy a Médeie, které vycházejí ze dveří domu, všechny ostatní osoby vcházejí na jeviště pravým vchodem, jenž představuje městskou ulici. Levým vchodem odchází Aigeus (do ciziny).

OSOBY DRAMATU.

Chůva.

Vychovatel.

Médea.

Sbor žen korintských.

Kreon.

Iason.

Aigeus.

Sluha.

Synové Médeini (osoby němé).

Dle staršího způsobu mluví vždy pouze dvě osoby, a proto mohli dostačiti na představení dva herci. Mezi tři herce rozděleny byly úlohy asi takto:

První herec: Médea

Druhý herec: Chůva, Iason, sluha.

Třetí herec: Vychovatel, Kreon, Aigeus.

Překlad pořízen dle textového vydání Nauckova 1885³.

PROLOG.

C h ů v a.

Kéž nikdy modravými Symplegadami
lod' Argo neproplula v zemi Kolchidskou!
Kéž nikdy nepad' v horských lesích Pélia
smrk podťatý a ruce vesel nechopily se
těch mužů rekovných, jež zlaté rouno vzít 5
tam poslal Pelias! Má paní Médea
tak nebyla by plula k hradbám Iolku,
jsouc v srdci láskou k Jasonovi zmámena,
a k otcevrždě Peliiovny nebyla
by navedla, a s mužem, s dětmi v Korintě 10
by nebydlela teď, jsouc v lásce občanů,
k nimž do země se na útěku dostala,
a sama ve všem snášejíc se s Jasonem;
neb tehdy míra štěstí bývá nejvyšší, 15
když žena s manželem svými není v neshodě.
Však zde jen samá zášť, a chřadne přátelství.
Neb zradiv vlastní děti své a paní mou,
si na královském loži hoví Iason,
vzav za ženu si dceru krále Kreonta.

A Médea, jsouc odstrčena, ubohá, 20
teď přísah dovolává se a pravice,
jíž slib dal největší, a bohy za svědky
si bere, jak jí splácí lásku Iason.
A leží, nejí, tělo ztápí v žalostech,
a neustále v slzách jen se rozplývá 25
co poznala, že muž s ní jedná bezprávně,
ni očí nezvedá a neodvrací tvář
svou od země. Ten jako příboj mořských vln
neb skála naslouchá svých přátel domlouvám.
Čas od času jen bílou šíjí otočí
a sama k sobě vzdychá milým nad otcem
a nad vlastí a domovem, jenž teď jí pohrdá.
Tak nešťastníci těžký osud poučil, 35
jak vzácná věc jest nebýt zbaven vlasti své.

A k dětem odpor má, je vidí nerada.
Mám o ni strach, by něco nesmyslila si.
[Neb těžká mysl nedovede snášet zlé;
a já ji znám a proto bojím se, by meč
si nabroušený nevrátila do útroh, 40
v dům tiše vkročíc tam, kde lože prostřeno,
neb aby nezabila chotě, královnu,
a potom ještě v horší osud nepadla.]
Jeť hrozná, takže těžko získá vítězství,
kdo s ní by se snad utkal jako nepřítel. 45

Však tuhle hoši, ukončivše v běhu cvik,
sem jdou, nic nedbajíce pohrom matčiných;
neb mysl mladá nemiluje zármutku.

(Vystoupí paedagog s dvěma chlapci.)

V y c h o v a t e l.

Ty starý vršku z domácností paní mé,
co před branou tu stojíš takto samotna 50
a nad neštěstím vzdycháš sama pro sebe?
což Médea chce býti sama bez tebe?

Chůva. Ó děti Jasonových starý průvodce,
vždyť rádným sluhům, když se pánům daří zle,
to jejich neštěstí těž srdce dojíhá.
Můj bol již takového stupně dosáhl,

- že touha jala mě sem z domu vyjít
a zemi, nebi říci paní neštěstí.
- Vych. Což ještě, chudák, nepřestala bédovat?
- Chůva.** Jsi vtípný; začátek to strati, ani střed! 60
- Vych. Ó zpozdlá! – tak lze-li pány nezvati. –
neb o novějších strastech nemá tušení.
- Chůva.** Co jest, ó starče, Buď tak laskav, řekni to!
- Vych. E – nic! Já odvolávám, co jsem řekl teď.
- Chůva.** Ne, probůh, netaj toho před svou soudružkou!
Vždyť třeba-li, já v tajnosti to zachovám.
- Vych. Já vyslech' kohos, stavě se, že neslyším,
když na místo, kde starci sedí při kostkách,
jsem přišel, u posvátné vody Peirény,
že tyhle hochy vyhnat z říše korintské 70
i s matkou Kreon zamýšlí, té země pán.
Však nevím, je-li pověst tato pravdiva,
a aby nebyla, jest vroucí přání mé.
- Chůva.** A Iason, by děti takto trpěly,
to snese, třebaže je s matkou znesvářen? 75
- Vych. Vždyť stará přátelství se ruší pro nová
a on již není domu tomu nakloněn.
- Chůva.** Pak veta po nás, přiberem' -li k starému
zas nové zlé, dřív než jsme ono přestáli!
- Vych. Však ty ať mlčíš o tom, co jsme mluvili, 80
neb není čas, by paní tohle zvěděla!
- Chůva.** (k dětem)
Ó děti, jaký jest k vám otec, slyšíte?
„Ať zhyne!“ nepravím, jeť přece pánem mým,
však jisto jest, že jedná špatně s rodinou.
- Vych. To každý člověk! Teprv teď to poznáváš, 85
že každý sebe má rád víc než bližního, 86
když děti kvůli ženě otec nemá rád? 88
- Chůva.** Jen jděte domů, děti, bude dobře zas.
(k vychovateli) A ty co nejvíce je o samotě drž 90
a k matce rozmrzelé nepřibližuj jich.
Jáť zahlédla již, jak zrak divě upírá,
jak chtěla by jim něco učinit; a hněv
svůj neztiší, až rozdrtí někoho, to vím.
Však ať to nepřátelům učiní, ne svým. 95
M e d e a (volá uvnitř domu, vychovatel vejda do
Domu, děti odejdou však teprve po verši 105).
- Méd. Ach, ach!
Já nešťastná, ubohá v útrapách svých!
Ó běda mi! Kéž by mě zhubila smrt!
- Chůva.** Hle, to je to, milené děti, to matce
bouří se srdce, bouří se žluč.
Již pospěšte dovnitř, do domu sem, 100
však nechod'te na blízko před matčín zrak,
k ní chraňte se přistoupit, střežte se jí,
té divoké povahy strašlivých sil;
jeť hrdý to duch.
Teď dovnitř co nejrychlej' vejděte již! 105
Jest jisto: co nevidět vystoupí mrark,
jenž vychrlí nářků a sténání děšť,
hnán divokou vášní. Co učiní as
ten vysokomyslný, nezkratný duch,
byv poraněn neštěstí zlobou? 110
- Méd. (stále za scénou) Ó běda!
Já ubohá, co jsem již zažila bēd,
jež hodny jsou největších nářků a slz!

(Spatří děti.) Ó kleté vy děti mne bídne – vám smrt!
 vy zhyňte i otec, i veškeren rod!

Chůva. Ó běda, já ubohá, běda mně, ach! 115
 Jak na vině otcově účastny jsou
 tvé děti? Proč nevrázíš na ně? Ó ach,
 mám strach, by se, děti, cos nestalo vám!
 Jsou strašlivé záměry vládců, neb vlást
 si dovedou málo, a velikou moc 120
 při tom majíce, těžko jen krotí svůj hněv.
 A zvyknout si s druhýmiv rovnosti žít
 jest lepší; a kéž mi jen dopřáno jest
 žít skromně a v bezpečí sestárnout pak.
 Neboť skromnosti jméno již dobrý má zvuk, 125
 natož moci tak žíti: to největší zisk
 jest smrtelným lidem; co přílišné jest,
 to neznačí člověku prospěch a zdar.
 Když božstvo se rozhněvá, větší jen pád
 to a pohromu způsobí domům. 130
 (Zůstane na jevišti.)

S b o r.

Vůdky- ně sboru. Já zaslechla volání, zaslechla hlas
 nešťastné ženy
 kolchidské – doposud neztichla; stařeno pověz:
 u dveří domovních stojíc, jsem zaslechla nářek tu
 z paláce; 135
 soustrast mě jímá, ó stařeno, nad strastmi rodiny,
 jež tak milou se mi stala.

Chůva. Již není tu rodiny: ta jest již pryč!
 On ložem již královským upoután jest, 140
 a paní – ta v ložnici v potocích slz
 svůj utápí život, a laskavá řeč
 jí nedojme nikoho z přátel.

Méd. Ó běda!
 Kéž nebeský plamen do hlavy mé
 by udeřil! K čemu mně ještě žít dál? 145
 Ach! Smrtí bych přetrhla života nit
 Tak hrozného, odejdouc dřív.
 Strofa.

První polo-sbor. Zda slyšel jsi, Die a Země i ty,
 ó Světlo, ten nářek, jenž zaznívá z úst
 nešťastné ženy? 150
 Ó bláhová, pročpak dychtíš
 tam po lůžku nepřístupném?
 Smrt spěšně se sama blíží,
 jí netřeba prosit.
 Že pak manžel tvůj 155
 miluje novou ženu,
 toť obecný zjev, a pro to
 se nehorší; v tom ti zjedná právo Zeus.
 Pro svého manžela příliš neteskní.

Méd. Ó veliký Die a Themido mocná, 160
 zda vidíte křivdu, již prokletý muž
 na mně páchá, ač přísahy veliké dal?
 Kéž jednou bych uzřela jej i tu choť,
 jak se samým palácem drceni jsou!
 Vždyť odvahu mají mně křivditi dřív. 165
 Ó otče, ó otčino, od nichž jsem v dál
 já uprchla hanebně, zabivše bratra!

Chůva. Co praví? Zda slyšíte? Themidu zve
 si na pomoc, záštitu slibů, a Dia

	jenž smrtelným přísah je strážcem. Jest nemožno, aby svůj ztišila hněv snad v kratičkém čase má paní. Antistrofa.	170
Druhý polo- sbor.	Kéž přijde sem před naše oči a zrak, by od nás jí k útěše mluvených slov tu vyslechla zvuk, a přece se trudné vášně a dychtění mysli vzdala! Než aspoň má dobrá vůle buď přátelům dána! Vejdouc dovnitř k ní, vyved' ji ven sem z domu a řekni jí, že jsme při ní. A pospěš, než něco zlého provede těm v domě; běret' jí smysly vzniklý bol.	175
Chůva.	Tak učiním, strach však a pochybnost mám, zda přesvědčím ji; než těžkou tu službu jí prokázat chci. Jako s mlád'aty lvice, tak upírá zrak svůj na sluhy, kdykoli některý řeč chtěje přednésti, poblíže přistoupí k ní, Kdybys hlupáky nazval, moudrými nic, ty dřívější lidi, tu nechybil bys, kteří vynašli k veselí písně a zpěv, jimi zdobili hostinu, veselý kvas, a bavili šťastných a boháčů sluch. Ale nešťastný zármutek tišit a bol, jej zahánět hudbou a písněmi, hrou, to nenašel nikdo, a z něho přec smrt a neštěstí vzniká a rodinám pád. A tady by bylo přec ziskem, když zpěv a hudba by léčily lidi; kde hod je s dobrými jídly, tam zbytečně pět. Neboť jídlem se nasytí, - hodu to cíl - již samo jest požitkem lidem. (Chůva odchází do paláce. Celý sbor zpívá dozpěv.) Epodos.	180
		185
		190
		195
		200
Sbor.	Slyšela jsem nářek, sténání a pláč, jak zloženicha v trýznivém svém žalu volá a manželství zrádce; pro bezpráví vytrpěné jak vzývá Diův právní řád, který jí přived' do Řecku, na druhý břeh sem, vnitřním mořem, převez ji k nesmírné úžině slané.	210
Méd.	Ó ženy korintské, já z domu vyšla jsem, bych výtku od vás nevzala; jsouť mnozí, vím, kdož pověst hrdých mají, jedni z pohledu a z pouhé pověsti, a druhým tichý krok zlé mysli výtku způsobil a hrdosti. Neb není správný odhad v lidském pohledu, když dřív než poznali jsme nitro člověka, ač nekřivdil nám, odpor máme z pohledu. A cizí má se hodně obci podrobit; však nechválím ni měšťana, jenž pyšný jsa je hrubý k spoluobčanům jen z hlouposti. Ta věc, jež nenadále postihla mě teď,	215
		220
		225

- mně duši zlomila; jsem zničena a žít
už není radostí; já zemřít přeji si.
Neb ten, jenž byl mně vším, můj muž – teď dobře
vím –
ten ukázal se ze všech mužů nejhorším.
- My ženy ze všeho, co duši, rozum má, 230
my jistě nejvíc ubozí jsme tvorové;
my nejdřív musíme si peněz hromadou
své muže koupit – bychom pány dostaly
svých těl; neb nad ono jest toto trpčím zlem;
a při tom jevíš nejisto, zda dobrého 235
či zlého dostanem'; neb není rozvod ctí
nám ženám, ani muže nelze odmítnout.
Když přišla v nové mravy, v nové zvyklosti,
tu musí hádat, ježto z domu nezná ho,
jak nejlépe by chovala se k manželu. 240
Když dobře se nám daří toto úsilí,
a manžel s námi žije lehce nesa jho,
jest život šťasten; ne-li, smrt jest vítána.
Když muže styky s domácími rozmrzí,
jde ven a rozmrzelost srdce uklidní, 245
neb obrátí se k příteli neb k druhům svým;
než my jen k jedné duši hledět musíme.
Pak o nás lidé zlomyslní říkají,
že život v bezpečí si doma žijeme,
muž zbraní zápasí; já třikrát raději
bych stála v šiku nežli jednou rodila.
Však řeč, jež na mě, na tebe se nehodí;
zde město tvoje rodné, domov otcovský,
a blaho života a styky s přáteli,
já osamělá, bez vlasti a bez muže 255
tu snáším křivdu, uloupená z ciziny,
a nemám matky, nemám bratra, přítele,
k nimž mohla bych se v neštěstí svém utéci.
Jen tolik tedy žádám dojit od tebe,
že najde-li se způsob nebo prostředek, 260
jímž ztrestala bych za zlé toto manžela,
ty budeš mlčet. Ženať ve všem bázlivá
je slába k zápasu a nesmí vidět zbraň;
když ale křivda se jí děje v manželství,
tu není duše jiné krve lačnější. 265
- Sbor. To učiním; tyť právem chotě potrestáš,
ó Médeo; ký div, že želíš osudu?
Však vidím Kreonta, té země vladaře;
jde sem, nás zpravit o svých nových zámyslech.
K r e o n (k Médei)
- Ty škarohlíde, jež se vzpouzíš manželu,
já tobě káži, abys vyšla ze země
ven do vyhnanství, vezmouc s sebou děti své,
a bez meškání! Neboť v této věci já
jsem rozhodčím a neodejdu domů dřív 275
než tebe za hranice země vyženu.
- Méd. Ó běda! Toť má úplná je záhuba!
Již nepřátelé plují všemi plachtami
a z bídy není východiska k přistání.
Než křivdu trpíc přece otáží se tě: 280
Proč vyháníš mě ze země, ó Kreonte?
- Kr. Já bojím se tě, - lze to bez obalu říci –
bys dceři neprovedla zločin nějaký.
Neb mnoho známek svědčí o tom souhlasně:

	jsi zchytralá a znalá mnohých věcí zlých a trápíš se, že o manžela přišla jsi. A vyhrožuješ prý, - jak ozmanuj mně – že dceři mé i tomu, kdo ji dal i vzal, cos uděláš. Nuž před tím budu chránit se.	285
	Neb lepší jest si znepráteleit tebe teď než dát se obměkčit a pozděj' naříkat.	290
Méd.	Ach, ach! Již častěj', ne teď poprvé, ó Kreonte, mně uškodila pověst, že jsem zločinec. Ať nikdy žádný muž, jenž zdravý rozum má, své děti nedá příliš učit moudrosti; neb kromě výtky lenosti, jež na nich lpí, též závidí se od občanů dostává. Když hlupcům budeš novou moudrost přednášet, tu troupem zdát se budeš, moudrým nikoli. A uznán jsa zas lepším těch, kdož chytrými se zdají býti, budeš obci obtížný.	295
	Já sama také sídlím osud takový. Neb chytrá jsouc, jsem jedněm předmět závidí, a druhým nepohodlná a ty se bojíš mne, bys neutrpěl zlé. Stav můj však není takový, - mne neboj se – že provinila bych se proti vladařům. Neb čím jsi ty mě ukřivdil? Tys tomu dal svou dceru, komu přál jsi. Svěho muže však já nenávidím; ty však jednal's rozumně.	300
	A také nyní v štěstí tobě nebráním: jen žeňte se a žijte blaze! Jenom mě zde nechte v zemi! Ač se křivda děje mi, já mlčet chci a mocnějším se poddávám.	305
Kr.	Tvá je řeč je libá na poslech, však v duchu mám přec obavu, že něco zlého zamýšlíš; a o to méně nežli dřív ti věřím teď. Jeť žena prchlivá, a takovéto hlídati je snáze nežli mlčícího chytráka. Než odejdi co nejrychlej' a nemluv dál; to rozhodnuto jest a nemáš prostředku, bys u nás zůstala, jsouc nepřítelkou mně.	310
Méd.	Ne, při kolenou, dceři právě provdané –	
Kr.	Jen plýtváš slovy, nikdy nepřemluvíš mne.	315
Méd.	Ty vyháníš mě, nemáš citu k prosbám mým?	
Kr.	Já tebe nemiluji víc než svůj dům.	
Méd.	Ó vlasti má, jak na tě nyní vupomínám!	
Kr.	Mně také, kromě dětí, nejmilejší jest.	
Méd.	Ach, běda, jak je láska lidem velkým zlem!	320
Kr.	Než také jaké štěstí k ní se přidruží.	
Méd.	Ó Die, ztrestej, kdo jest vinen tímto zlem!	
Kr.	Již jdi, ó bláhová, a zbav mě starostí!	
Méd.	Kdo starost má, jsem já, a mám jich s dostatek.	
Kr.	Hned sluhů rukou, mocí budeš vyhnána.	325
Méd.	To probůh ne, já prosím tě, ó Kreonte. –	
Kr.	Jak viděti, ty, ženo, nedáš pokoje.	
Méd.	My odejdeme; za to však tě neprosím.	
Kr.	Proč tedy obtěžuješ, držíc ruku mou?	
Méd.	Jen jeden tento den mi dovol zůstati a vymyslíti záměr, k u d y o d j e d e m', a dětem najít útulek, když otec nic se nestará, by dětem něco připravil. Měj s nimi slitování, vždyť také ty	340

	jsi otcem, proto blahovlnný býti máš.	345
	Že do vyhnanství půjdem', toho pro sebe já nedbám, pro nešťastné děti pláču jen.	
Kr.	Já jistě nejsem násilnické povahy a z šetrnosti jsem již mnoho pokazil; též vidím, ženo, že as chybuji,	350
	než přece: budiž po tvém; předem pravím však, že spatří-li tě vzházející slunce zář a syny tvé zde v této země hranicích, pak zemřeš! To jsem řekl slovo nezvratné.	354
	(Odejde.)	
Sbor.	Ach, nešťastná ženo a ubohá, ach!	357
	Jaké soužení máš! Kam se obrátíš teď? Kde hostiní přátelé, země neb dům, jest, ježto bys našla v neštěstí svém;	360
	Tak jakoby v pohrom neschůdný vír tě, Médeo, uvrhlo božstvo.	
Méd.	Zle se mnou na všech stranách; kdo to popírá? Než nemyslete, že jsme již tak daleko.	365
	Neb ještě čeká boj ty mladé manžely a ty, kdož snoubili je, velké lopoty. Což myslíš, že bych byla se mu kořila, zisk nemajíc neb neosnujíc nějaký?	
	S ním nemluvila bych a nedotkla se ho.	370
	On ale tam až došel ve své hlouposti, ač mohl překaziti moje záměry tím vyhnáním, že zůstat ještě dovolil mi tento den, v němž třem svým nepřátelům smrt já připravím: to otci, dceři, manželu.	375
	Než k jejich usmrcení majíc mnoho cest, přec nevím, milé (ženy), kterou nejdříve se dát; zda zapáliti ohněm nevěstin mám dům, či nabroušený meč jim vrazit do útroh, v dům tiše vkročit tam, kde lože prostřeno.	380
	Než jedna věc se staví v cestu: budu-li snad chycena jdouc do domu a při díle, pak zemru, pro smích jsouc jen nepřátelům svým. Jít nejlíp cestou přímou, které nejvíce jsem obeznalá: všecky jedem odpravit.	385
	Nu dobrá. Však co, až zemrou? Které město přijme mě? Kdo v cizině mi v zemi útočiště dá a dům svůj poskytne a bude chránit mne? As nikdo. Vyčkám tedy ještě krátký čas, až nějaká by zjevila se záštita,	390
	a pak tu vraždu lstí a tiše provedu; však hrozí-li mně neodvratně vyhnanství, meč sama chopím, bych i měla zemřítí, a zabiju je, zvolíc cestu smělosti.	
	A při Hekatě, paní své, již nejvíce	395
	ctím ze všech, již jsem pomocnicí zvolila, jež sídlí v koutě krbu mého, přísahám, že nikdo z nich mě nezarmoutil beztrestně. Já učiním jim sňatek trpkým, žalostným, a trpkým tchánovství a svoje vyhnanství.	400
	Nuž do toho: co umíš, všeho použij, ó Médeo, jak k vymyšlení, k činu též. Nuž k dílu hroznému! Teď ukaž srdnatost! Vždyť zříš svou trýzeň; nesmíš smích si utržit Tím sisyfovským sňatkem svého Jasona,	405

jsiť dcerou otce vzácného, rod Héliův.
 A též jsi vědomou; mimo to jsi ženou též,
 jež vůbec neschopny jsou činů šlechtných,
 všech zločinů však nejchytřejší strůjkyně.
 (Zůstane na jevišti, jsouc pohřžena v přemýšlení.)

STASIMON PRVNÍ.

Sbor.	Teď nahoru posvátných řek už tekou vody,	410
Strofa 1.	nazpět obrací se již právo a vše. Mužové zámysly mají úskočné, při bozích přísahy ruší. Mého života pověst se obrátí již	415
	a bude slavná: a rodu ženskému cti se dostávat začíná, nebude hanlivá pověst přístě údělem ženám.	420
Anti- Strofa 1.	A básně a zpěvy, výtvy dávných věků, o mé věrolomnosti přestanou pět. Nevložil božského zpěru lyry dar, nevštípil do naší duše	425
	Foibos, písni ředitel; jinak bych já teď zaspívala píseň o rodě mužském. Dlouhý dějin věk k výkladu o losu mužů i žen má hojnou látku.	430
Strofa 2.	Ty z domu otcova s rozníceným srdcem jsi odplula, dvojitou proplula skalou mořskou. Teď v cizině přebýváš, a bez muže, manželského	435
	jsouc zbavena lože, nyní ó ubohá, psanec bez práv, jsi ze země hnána.	
Anti- strofa 2.	Již přísah zmizela svatost, není mravnost v Helladě veliké, do vzduchu odletěla.	440
	Ni otcovský dům ti útulkem ve tvých strastech, ó ubohá, tvé pak lože má královna jiná v moci a vládne též domu.	445

I a s o n.

Ne nyní poprvé, však často viděl jsem,
 že tvrdošíjná zloba bezradným je zlem.
 Ty, ač jsi mohla v této zemi, v domě žít,
 jen kdybys mírně nesla mocných úradky,
 teď pro hloupé své řeči budeš vyhnána.
 450 |

Mně na tom nezáleží nic; jen mluv si dál
 že Iason je ze všech mužů nejhorší!
 Však za to, co jsi řekla proti vladařům,
 trest vyhnaství si za zisk velký pokládej.
 Já vždy, když králové se horšili, jsem hněv
 ten hleděl uklidit, chtě, abys zůstala.
 455 |

Však ty v svém neustáváš bláznovství a vždy
 zle tupíš vládce; proto půjdeš ze země.
 Než přec i po tom jsem se přátel nezřekl
 a přicházím sem k tvému hledě prospěchu,
 bys do vyhnanství nešle bez peněz
 460 |

	a nutných potřeb; mnoho nese vyhnanství zla s sebou. Neboť i když nenávidíš mne, bych špatně s tebou smýšlet nikdy nemohl.	
Méd.	Ty bídníku, - neb tímto slovem nanejvýš jen mohu řečí označit tvou zbabělost – ty‘s přišel ke mně, přišel‘s, nejvýš odporný jak mně, tak bohům, všemu rodu lidskému! Tu tohle není srdnatost ni odvaha, svým milým křivdit, pak jim chodit na oči, to největší je ze všech všudy neřestí, toť nestydatost! Ale dobře‘s učinil, že‘s přišel; já tě potupíc, své duši tak si odlehčím a tebe řečí potýrám.	465 470
	A z prvního ti řeknu toto nejprve: Já zachránila tě, jak vědí Řekové, již s tebou spolu na loď Argo vstoupili, když byl jsi poslán býky oheň chrlící jhem ovládnout a smrti nivu osítí. Já draka, který zlaté rouno objímal a chránil mnohým svíjením, jsa bez spánku, jsem zabila a tobě světlo spásy tak jsem rozžehla. A otce, dům svůj zradivši, pak do Iolku pod Péliem odplula jsem s tebou, více z citu nežli z rozumu, a Peliovi nejtrpčí jsem dala smrt dcer vlastních rukou, tebe strachu zbavila.	475 480 485
	A za ty všechny služby mé, ty padouchu, pak zradil‘s mě a v nové vešel manželství, ač děti máš. Neb bezdětnému prominout by bylo lze, že‘s po tom sňatku zatoužil. Ta tam je víra v přísahy, a nepoznám, zda věříš ještě starých bohů ve vládu či nové zákony že lidem dány teď; neb dobře víš, že‘s přísahu mně nesplnil. Ach, ruko moje, jíž se často chápával, ach kolena, vás objímal on nadarmo, ten člověk špatný, jak jsem se v něm zklamala!	490 495
	Nuž jako přítele se tebe otáži – ne, že bych od tebe cos získat mínila, než přec; jsa tázán ukážeš se bídnějším. – Kam obrátím se? Do otcova domu snad, jejž zradivši i otčinu, jsem s tebou šla? Či k Peliovním nešťastným? Ty krásně by mě uvítaly svého otce za vraždu! Věc tak se má; já nepřítelkou příbuzným se stala; ty pak, jimž zle čini neměla jsem proč, vděk tobě činíc nepřáteli mám.	500 505
	Ty‘s ovšem za to v Řecku v očích mnohých žen mě šťastnou učinil, a chotě vzácného a věrného mám v tobě; ó já nešťastná, až ze země jak psanec budu vyhánána, jsouc bez přátel a s dětmi sama samotná, - toť věru krásná chvála novomanželu – já žebrat budu s dětmi, zachránkyně tvá!	510 515
Sbor.	Ó Die, proč jsi zlata, které falešné jest, k poznání dal lidem znaky patrné, však muže zlého jak jest možno poznati, znak žádný od přírody tělu není dán? Jest hroznou věcí hněv a není léku proň, když příbuzní se s příbuznými rozvádí.	520

- Ias. Jak vidět, musím sebrat všechny řeči um
a jako lodi kormidelník pečlivý
jen plachet okraji ti hledět uniknout,
ó ženo, tvojí výmluvnosti jízlivé. 525
- Když na vděčnost tak dáváš důraz přílišný,
já myslím, Kypřanka že byla ochranou
mé plavby, z bohů a též lidí jediná.
Ty sice rozum bystrý máš, však protivná
ti o tom řeč, že Eros tebe donutil 530
svým šípem nechybným, bys zachránila mě.
Než nechci to teď příliš přesně stanovit;
Ať jakkoli's mi prospěla, já uznávám
to rád; než větší cenu než má záchrana
jsi dostala než dala, jak já ukáži. 535
Tož předně v zemi řecké místo barbarské
teď bydlíš, právo její znáš a zákony
se můžeš řídit, ne dle vůle násilí.
A všichni Řekové tvou chytrost poznali,
a došla's slávy; kdybys dlela na konci 540
tam světa, nikdo o tobě by nemluvil.
Já nepřál bych si aspoň zlata v domě svém,
ni zpívat nad Orfea píseň krásnější,
když proslaveným by se nestal osud můj.
Jen tolik o svých pracích jsem ti pověděl; 545
neb ty jsi začala ten zápas řečnický.
A to, co's o sňatku mi vytkla královském,
v tom dokáži, že předně moudře jednal jsem,
pak mravně též a potom jako veliký
tvůj přítel i svých dětí; buď však potichu! 550
Když z Iolcké jsem země přešel do této
a vlekl s sebou četné velké obtíže,
zda větší zisk jsem mohl jaký vyzískat,
já vyhnanec, než dceru vzít si královu?
Ne že by se mi protivilo s tebou žít, 555
A že bych po nové snad ženě zatoužil,
jak ty se hněteš, ani ze snahy snad mít
víc dětí; dosti těch, co jsou; jsem spokojen;
než, co je hlavní, bychom pěkně bydleli
a nouzi netrpěli; neboť dobře vím, 560
že chudému se každý přítel vyhýbá.
A abych děti svého rodu důstojně
moh' vychovat a zplodit bratry dětem tvým,
jim stejnou hodnost dát, je rodem spojití
a šťastně žítí. Tobě dětí netřeba 565
už mítí, mně však druhé děti umožní
svým prospět nyníjším. Je špatný záměr můj?
Ni ty bys neřekla; však lože hněte tě.
Vy ženy však už tam jste došly, že když jest
jen lože zdárné, myslíte, že máte vše, 570
když stane se však vzhledem k loži nehoda,
vše nejlepší hned myslíte, že proti vám
jest namířeno. Kéž jest možno, odjinud
by děti rodily se: nebylo by žen,
a tak by lidé zlého vůbec neznali. 575
- Sbor. Ó Iasone, dobře's řeč svou vykrášlil,
než přece se mi zdá,
že zradiv choť svou, dopouštíš se bezpráví.
- Méd. Já jistě v mnohém odlišná jsem od mnohých.
Kdo totiž nespravedliv jsa chce nazývat 580
se moudrým, toho nejvyšš trestuhodným mám.

- Neb jazykem si křivdu kráslit troufaje,
je smělým zločincem, a příliš moudrým ne.
Tak také ty jsi ke mně v řeči ozdobný
a obratný. Však jedno slovo srazí tě: 585
Měl's, kdybys nebyl zlý, mě pro to získati,
a pak se ženit, ne však přátel za zády.
- Ias. Ty pěkně asi bys mi v tomhle pomohla,
svůj sňatek kdybych ti byl předem oznámil,
když ani teď se svého hněvu nechceš vzdát! 590
- Méd. To's neměl na mysli, však lože barbarské
se k stáří nezdálo ti dosti váženým.
- Ias. To dobře věz, že kvůli ženě nevstoupil
jsem v sňatek s dcerou královou, již nyní mám,
než, jak jsem dříve řekl, chtěje zachránit 595
tím tebe a svým dětem z krve královské
dat sourozence, pevnou domu záštitu.
- Méd. Kéž nemusím kdys žítí s bolem v hojnosti
a v bohatství, jež srdce mé by drásalo!
- Ias. Své přání změň a ukážeš se moudřejší:
Kéž nezdá se ti dobré nikdy bolestným,
a štěstí majíc nemysli, že's nešťastna. 600
- Méd. Jen pýchej, vždyť máš místo, kam se obrátit!
Než já jsouc opuštěna půjdu ze země.
- Ias. To sama zvolila's; a neviň nikoho. 605
- Méd. A jakým činem? Sňatkem? Zradou na tobě?
- Ias. Že bezbožně jsi proklánala vladaře.
- Méd. A také tvého domu kletbou zůstávám.
- Ias. Nu, o tom dál se s tebou přítí nebudu.
Leč chceš-li pro děti a sebe na cestu 610
snad vzítí nějakou z mých peněz podporu,
jen řekni; ochoten jsem štědrú rukou dát
a známky poslat přátelům, ti přijmou tě.
A odmítneš-li to, pak, ženo, prohloupíš;
a zanecháš-li hněvu, více vyzískáš. 615
- Méd. Ni přítel tvých bych neužila pomoci
ni vzala od tebe, a nic mi nedávej;
neb dary zlého muže nejsou k prospěchu.
- Ias. Já tedy bohy věčné беру za svědky,
že ve všem ti a dětem tvým chci pomoci; 620
však tobě dobré není vhod a přátele
své zpupně odmítáš, tím větší bude trest.
(Odchází.)
- Méd. Jen jdi, neb touha po nové tě manželce
už jímá, ježto dlouho z domu vzdálen jsi.
A žeň se; neboť možná – s boží pomocí – 625
ti z tvého sňatku na ženění zajde chuť!

STASIMON DRUHÉ.

- Sbor. Vždy, kdykoli přílišná láska
Strofa 1. v srdci vzplála člověku,
nikdy mu nedala slávu,
nedala ctnost. A zas není 630
milostnější bohyně nad mírnou Kypris.
Nikdy na mě, vládkyně, nevystřel ze zlatého luku
šípů jistého, láskou natřeného!
- Anti-
str.1** Mou záštitou budiž pak mravnost, 635
nejkrásnější bohů dar;
nikdy ať Kypřanka mocná
nevzbudí svárlivých vášní,

nenasytných sporů a nevzruší mysl
touhou po jiném loži, bez sváru sňatky majíc ráda,
s bystrou myslí soudíc ženské sňatky.

Strofa 2. Otčino má! Domove můj!

Zbavena vlasti nikdy
kež nejsem a nemám život 645
bezradný a nuzný,
strast to největší.

Nechat' smrt, nechat' smrt mě dříve zhubí
zhasnouc mého života světlo zde,
neboť neštěstí většího 650
nad ztrátu vlasti není.

**Anti-
str.2.** Dobře to vím, ne z cizích úst,
mohu to sama říci:

S tebou obec ni z přátel žádný 655
neměl slitování

v strastech největších.
Ať zhyne nevděčník, jenž si
přátel neváží, otevra srdce jim 660
s myslí upřímnou! Mně aspoň
přítelem nebude nikdy.

A i g e u s

vystoupí pravým vchodem, přicházeje z ciziny.

Bud' zdráva, Médeo! neb lepším začátkem
než tímto nikdod' nezná přátel oslovit.

Méd. Též ty, ó synu Pandiona moudrého, 665
bud' zdrav, ó Aigee! A odkud přicházíš?

Aig. Já ve Foibově byl jsem staré věštírně.

Méd. A proč jsi do věštného středu země šel?

Aig. Chtě zvědět, jak by se mi dětí dostalo.

Méd. Což, probůh, dosud stále žiješ bezdětek? 670

Aig. Jsme sudbou boha nějakého bez dětí.

Méd. Máš manželku či žiješ ještě svobodem?

Aig. Jsem upoután již manželského lože jhem.

Méd. A co ti tedy řekl Foibos o dětech?

Aig. Řeč moudřejší než člověk může pomyslit. 675

Méd. Jest věštbu boží zvědět dovoleno nám?

Aig. Ó ano; vyžadujeť moudré myslí též.

Méd. Co tedy věštil? Rci, když možno slyšet to.

Aig. Bych neuvolnil dříve přední měchu cíp –

Méd. Než copak učiníš neb přijdeš v kterou zem? 680

Aig. Než zpět zas k otcovskému krbu dorazím.

Méd. A čeho přeje si sem pluješ do země?

Aig. Jest jakýs Pittheus, vladař země Troizenské.

Méd. Syn Pelopův, jak praví, velmi šlechtný.

Aig. S tím sděliti chci výrok věštírny. 685

Méd. Muž moudrý to a znalý věcí takových.

Aig. A mně též nejmilejší z přátel hostiných.

Méd. Nuž, šťasten buď a dojdi, čeho přeješ si.

Aig. Proč zkaleno je tvoje oko, zchřadlá pleť?

(Všimne si jejího vzezření.)

Méd. Ó Aigee, můj choť je bídák největší. 690

Aig. Co pravíš? Jasně řekni mně, co trápí tě.

Méd. Mně Jason křivdí, ač **mu** já nic nedělám.

Aig. A co ti udělal? To řekni jasněji.

Méd. Má ženu mimo mě a domu vládkyni.

Aig. Té hanebnosti že by se byl odvážil? 695

Méd. Věz dobře: bez práv jsme my dřívější.

Aig. Zda láskou jat či lože tvé si znechutiv?

Méd. Ba velkou láskou; přátelům jest nevěrný.

Aig.	Nuž d'as ho vezmi, když je špatný, jak ty dřš.	
Méd.	On dceru královskou si vzítí zatoužil.	700
Aig.	Kdo dává mu ji? Do konce to dopověz.	
Méd.	Tu Kreon, vládce této země korintské.	
Aig.	Pak možno, ženo, pochopit tvůj zármutek.	
Méd.	Má smrt to! A též vyhnána jsem ze země.	
Aig.	A od koho? To zase nové říkáš zlo.	705
Méd.	Mě Kreon jako psance odtud vyhání.	
Aig.	A svolí Jason? Ani toho nechválím.	
Méd.	Sic slovem ne, však v srdci toho přeje si.	
	Než při této tvé bradě vroucně prosím tě	
	a při tvých kolenou tě vzývám žádajíc:	710
	ó smiluj se, ó smiluj se nad mým neštěstím,	
	mě nechtěj spatřit opuštěnou, vyhnanou,	
	a do své země, k svému krbu přijmi mě!	
	A tak ať touhu tvoji splní bohové,	
	ať děti máš a život skončíš ve štěstí.	715
	A nevíš, jaký zisk jsi ve mně vyzískal!	
	Já zbavím tebe bezdětství a způsobem,	
	že děti zplodíš; k tomu já znám prostředky.	
Aig.	Jsem z mnohých příčin ochoten ti prokázat	
	tu službu, ženo; předně kvůli bohům již	720
	a potom kvůli dětem, jež mi slibuješ;	
	vždyť k tomu směřuje mé všecko úsilí. [723-724]	
	Než tolik, ženo, předem oznamuji ti: 725	
	Já z této země nechci tebe odvésti,	
	však přijdeš-li tam sama ke mně do domu,	728
	pak v bezpečí tam budeš, já tě nevydám. [729-730]	
Méd.	Tak stane se; však kdybys jakous záruku	
	mi dal, stran tebe vše bych měla v pořádku.	
Aig.	Zda nevěříš? Či co ti dělá nesnáze?	
Méd.	Já věřím; dům však Peliův je proti mně	
	a Kreon. Těmto přísahou jsa zavázán	735
	když chtěli by mě odvést, nevydal bys mne;	
	však slovem zaručiv se, bez přísahy jen,	
	bys možná přítelem se stal a ze strachu	
	snad jejich přání vyhověl. Ját' slabá jsem,	
	a oni bohati a v domě vladařském.	740
Aig.	Svou řečí ukázala's velký bystrozrak,	
	ó ženo; chceš-li tedy, nejsem do toho.	
	I pro mě to tak bude bezpečnější –	
	když důvod nepřátelům moh' bych ukázat –	
	i tobě jistější; nuž uved' přísahu!	745
Méd.	Nuž při Zemi a otci Slunci přísahej	
	a otce mého i všech bohů shrna rod.	
Aig.	Že nedělám neb nedělat mám co? Nu rci!	
Méd.	Že nikdy sám mě nevyženeš ze země,	
	a kdyby někdo z nepřátel mě odvést chtěl,	750
	že živ jsa, dobrovolně ty mne nevydáš.	
Aig.	To při Zemi a světle Slunce přísahám,	
	i při všech bozích, že co slyším, zachovám.	
Méd.	To stačí; co však, přísahu když porušíš?	
Aig.	Bud' trest můj, jaký bývá lidí bezbožných.	755
Méd.	Jdi s bohem tedy; neboť vše je v pořádku.	
	Též já co nejdřív přijdu do tvé otčiny	
	až vykonám, co mám, a dojdu, čeho chci.	
	(Aigeus odchází levým východem do Troizeny.)	
Sbor.	Kéž Majin zrozenec, pocestných pán,	
	tě dovede domů a vykonáš to,	760
	co úsilně dosíci v úmyslu máš;	

- jsit' šlechtný muž
ó Aígee, musím to uznat.
- Méd. Ó Die, Díké Diova a sluneční
světlo, teď už nepřátele přemohu, 765
ó přítelky, a pravou cestu našla jsem.
Neb tento muž, kde nejvíce jsme strádali,
se objevil nám v našich snahách přístavem;
a na něj zavážeme lano lodi své 770
a vejdem' do města a hradu Pallady.
- A již ti povím všecky svoje záměry,
však vzhledem k libosti své nehleď na mou řeč.
Já Jasonovi pošlu služku některou
a požádám ho, by se ke mně dostavil; 775
až přijde, budu k němu mluvit lahodně,
že srozuměna jsem a že tak dobře jest,
a požádám, by dětem zůstat dovolil, 780
ne že bych nechala je v zemi nepřátel,
než lstí chci usmrtiti dceru královu.
Je pošlu totiž, aby dary donesly, 784
to řízu hebounkou a věnec ze zlata;
až vezmouc dá pak zdobu tuto na tělo,
tu bídně zahyne i kdo se dotkne jí;
y dary totiž natru jedem takovým.
- Než tady o tom nebudu již mluvit dál; 790
však jaký potom vykonati musím čin,
to k pláči jest mi: děti své já zabiju,
a nikdo není, kdo by mi je odebral.
Až celý dům tak Iasonův rozbořím,
pak vyjdu ze země, tak utíkajíc od vraždy 795
svých nejmilejších dětí, činu hrozného.
Neb nelze snést, milé, posměch nepřátel.
- [Jen do toho! Neb jaký zisk mám z života?
Vždyť nemám vlasti, domu, v bídě útulku.
Já tehdy, když jsem opouštěla otcův dům, 800
jsem chybila, že slovům muže řeckého
jsem uvěřila; však ten, bůh věz, to odpyká!
Ten dětí, které jsem mu dala, na živu
již nikdy nespátí a s novou manželkou
těž dětí nezplodí; neb špatná ke mně jsouc, 805
mým jedem také špatně musí skončiti.
Mě nikdo nepokládej slabou, bez moci
a nevznětlivou, opačné však povahy:
jsem tvrdá k nepřátelům; vlídná k přátelům;
neb takých lidí život nejslavnější jest.] 810
- Sbor. Když sdělila jsi se mnou tuto myšlenku,
já chtíc ti prospěti a lidských zákonů
se ujímajíc, zapovídám ti to učinit.
- Méd. Mně jinak nelze; tobě pak to promíjím,
že mluvíš tak, ty nezakoušíš zle jak já. 815
- Sbor. Ty odvážíš se, ženo, plod svůj utratit?
- Méd. Tak jistě nejvýš byl by raněn manžel můj.
- Sbor. Ty byla bys však ženou nejvýš nešťastnou.
- Méd. Jen do toho! Řeč mezi tím je zbytečná.
(Obrátí se ke služce.)
Nuž chutě pospíchej a přiveď Jasona!
Neb tebe používám k věcem důvěrným.
Ať neřekneš však, k čemu jsem se rozhodla,
svým pánům dobré přeješ-li a ženou jsi!
(Zůstane na jevišti.)

STASIMON TŘETÍ.

- Sbor. Ó Kekropův za starodávna přešťastný
Strofa 1. rode, bohů blažených syny jste vy, 825
 již slavnou výživu těžíte ze země své
 svaté a volné, stále bujaří chodíce
 jasným vzduchem. Tam jak vypráví báje dcer devět,
 velebných pierských Mus, tam u vás kdysi
 rusá zrodila Harmonie.
- Anti-Str.1.** A vypráví zkazka, že z proudu Kéfisu 835
 lepotokého Kypřanka nabravši vody,
 zemi zalévala, vánků též líbezný dech
 rozlila po ní, a z růžových květů si splétaje věnec
 libovonný do vlasů, posílá touhy
 milostné, s moudrostí sousedící, zdroje
 všeliké ctnosti a pomocnice. 845
- Strofa 2.** Jak snese tě tedy ten kraj
 chránící přátele,
 město svatých proudů,
 tebe zhoubkyni dětí, ježto
 jak ostatní zbožná nejsi? 850
 Hleď, zabiješ děti své:
 hled', jakou to vraždu spácháš!
 Ne, prosíme při kolenou
 a pro všecko na světě:
 nevráždí dětí! 855
- Anti-str.2.** Kde nabere odvahy duch,
 smělosti ruka tvá,
 zasaditi ránu
 tak strašlivou srdci dětí?
 A pohlédnouc na své děti, 860
 jak vykonáš vraždu tu,
 zrak nesmočíc slzou? Děti
 až budou tě prosit, sotva
 se odhodláš ruku svou
 zbrotiti krví. 865
- I a s on (vystoupí z paláce.)
- Ias. Byv vyzván, přicházím; ač na mě nevrážíš,
 ti neodepru toho a tě vyslechnu,
 co nového si žádáš, ženo, ode mne.
- Méd. Já Iasone, prosím, bys odpustil
 mi, co jsem řekla; slušit se ti snášet hněv 870
 můj, když jsme mnoho služby prokázali si.
 Já sama u sebe jsem takou vedla řeč
 a spílala si: „Bláhová, proč vztekám se
 a na ty nevrážím, již dobře radí mně,
 a na odpor se stavím země vladařům 875
 a choti, jenž jen k mému jedná prospěchu,
 že vzal si kněžnu, chtěje bratry dětem svým
 tak zplodit? Pročpak neupustím od hněvu,
 když bohové svou přízní ke mně štědří jsou?
 Což nemám synů, nevím, že jsme vyhnanci 880
 a přítele že nikde v světě nemáme?“
 To uváživši poznala jsem veliký
 svůj nerozum a že se hněvám zbytečně.
 Ted' schvaluji to, vidím: jednal's rozumně,
 nám toto příbuzenstvo dav, já nemoudrá, 885
 já sama měla účastnit se úrad tvých
 a pomáhat ti skutkem, lože přistavit
 a radovat se, zdobíc k sňatku nevěstu.

- Než jsem už, jaká jsem, že zlá, to neřeknu,
jsem ženou; ty pak nesmíš se mi rovnat zlým, 890
ni zpozdilostmi spláceti mou zpozdilost.
Já poddávám se, zle jsem tehdy smýšlela,
však nyní takto lépe jsem se rozhodla.
(Volá branou do paláce; děti vyjdou provázeny
jsouce vychovatelem.)
- Ó děti, děti, pojd'te sem, ven z paláce,
sem vyjděte, tu s námi otce obejmout 895
(Děti vyjdou.)
a pozdravit a se svou matkou vzdejte se
již nepřátelství, jež jsme měli k přátelům.
My smířili jsme se a hněv nás opustil.
Již otcovy se chopte pravice! – Ach, ach,
jak na myslí mi tane skryté neštěstí! – 900
Zda, děti, takto dlouho jsouce na živu
svou milou ruku budete mu podávat? (Pláče.)
Já ubohá, hned pláču, strachu plna jsouc.
Že odklizena s otcem dlouhá roztržka,
mně útlou tvář tu proto slzy polily. 905
- Sbor. Mně také čerstvá slza z oka vytryskla,
a zlo ať nepokročí dál než nyní jest.
- Ias. To chválím, ženo, onoho však nekárám;
jeť přirozeno, že se ženy hněvají,
když muž si jiné pořizuje manželství.
Než srdce tvé se obrátilo k lepšímu
a časem nabyl vrchu lepší úsudek;
tvé jednání je známkou ženy rozumné.
A vám, ó děti, otec nijak nemoudře
- dá bůh – svou velkou prozíravost věnoval. 915
Jáť myslím, vy že v téhle zemi korintské
kdys ještě s bratry svými první budete.
Jen rost'te, všechno ostatní pak zařídí
už otec váš a z bohů ten, kdo přeje nám.
Kéž spatřím vás, jak dospějete v jinochy 920
kdys zdárné k pokošení mojich nepřátel!
(K Médei) A ty, proč bujnou slzou smáčíš oči své
a radujíc se neposloucháš moji řeč?
- Méd. To nic; mám jenom tyto děti na mysli. 925
- Ias. Proč vzdycháš tedy nad dětmi tak přílišně?
- Méd. Já zrodila je; když si 's přál, by vyrostly,
tu napadl mě žal, zda vyplní se to.
- Ias. Buď' dobré mysli; já jim všechno zařídím.
- Méd. Již budu; neboť' důvěřuji slovům tvým. 930
Jeť žena citlivá a k slzám zrozena.
Než o tom, proč jsi přišel se mnou k rozmluvě,
jsem z části řekla, z části ještě zmíním se.
Když vládcům vidí se mě poslat ze země, -
též pro mě že tak nejlépe, já uznávám – 935
bych tobě ani vládcům v zemi nebyla
tu na obtíž, neb nepřítelky pověst mám,
já z této země do vyhnanství vzdálím se,
však hochy tvá by ruka směla vychovat,
pros Kreonta, by nemuseli ze země. 940
- Ias. Zda přemluvím jej, nevím; pokusím se však.
- Méd. A přesto ještě vyzvi choť' svou, otce též
ať prosí, aby odtud nevyháněl jich.
- Ias. Já jistě myslím, že ji k tomu přiměju.
- Méd. To jistě, je-li ženou jako ostatní. 945
A také já ti v této práci pomohu:

- já dary pošlu jí, jež nejkrásnější jsou
 teď ze všech na světě, jak přesvědčena jsem,
 to řízu hebounkou a věnec ze zlata,
 a děti ponosou je. Třeba však co nejrychlejš' 950
 by přinesla sem dar ten služka některá.
 (Jedna ze služek odejde.)
- Ne jednou šťastna bude, ale tisíckrát,
 že v tobě chotě výtečného dostala
 a šperk získala, jež kdysi Hélios,
 jsa otce mého otcem, dal svým potomkům. 955
 (Služka přináší dary.)
- (K dětem). Tu hoši, vezměte ty dary svatební
 a zaneste je kněžně, šťastné nevěstě;
 v nich vezem dar, jímž jistě nelze zhrdati.
 Ias. Proč, bláhová, své ruce toho zbavuješ?
 Což myslíš, že má nouzi o šat, o zlato 960
 dům královský? To nechej si, pryč nedávej!
 Neb ceníš-li mě, ženo, vůbec za něco,
 pak před šperky dáš přednost mně, to dobře vím.
- Méd. To neříkej mi! Dar i bohy získává,
 jak praví se, a zlato nad tisíc je slov. 965
 Teď božstvo přeje jí a jí zdar dává bůh,
 je novou vládkyní. Svých dětí vyhnanství
 bych duší zaplatila, neřku zlatem jen.
 Nuž, děti, do blízkého domu vejděte
 a proste novou manželku, teď paní mou, 970
 a žádejte, ať nemusíte ze země,
 a šperk jí dejte! Tohoť třeba především,
 by tyto dary ona vzala do rukou.
 Nuž, jděte rychle! Dobrou zprávu přineste,
 a čeho dosáhnout chci, dobře proved'te! 975
 (Iason odejde s dětmi a vychovatelem pravým
 východem.)

STASIMON ČTVRTÉ.

- Sbor. Již nedoufám, dívka že živa zůstane,
Strofa 1. nedoufám už; neboť již kráčejí k vraždě.
 V zlatých vincích vezme si nevěsta, vezme,
 přenešťastná, zhoubu svoji.
 Vloží ozdobu na zlaté vlasy, zdobu 980
 Hádovu; vlastní rukou vezmouc.
- Anti-
str.1.** Ji přiměje krása a záře nebeská
 řízu obléci zlatou a přiložit věnec;
 u mrtvých už bude se nevěsta strojit. 985
 Do takové léčky padne,
 že jí nešťastné sudbou smrti bude,
 záhubě nijak neunikne.
- Strofa 2.** Ty nešťastný ženichu, králů přízeň hledající, 990
 nevíš o záhubě,
 jež děti tvé čeká, a manželce své –
 té strašlivou přivádíš smrt.
 Ó nešťastný, jak se mylíš v sudbě!
- Anti-
str.2.** A tvoji, ó nešťastná matko, bolest oplakávám,
 která děti svoje
 chceš usmrtit pro lože svatební, to,
 jež bezprávně opustiv muž 1000
 tvůj žije teď s jinou společnicí.

V y c h o v a t e l (přichází s dětmi.)

- Tvé děti, paní, vyhnanství jsou zproštěny
a dary ráda vlastní rukou královská
si vzala choť, tam odtud kyne dětem mír.
Oho!
Proč stojíš zdrcena, když přece šťastna jsi? 1005
- Méd. Ó běda!
Vych. Tot' špatný doprovod je k mému poselství!
Méd. Ó dvakrát běda!
- Vych. Snad tím hlásím nevěda
cos zlého; klamně mám tu zprávu za dobrou? 1010
- Méd. Co's řekl, řekl jsi; já tebe nekárám.
Vych. Proč pláčeš tedy, oči majíc sklopeny?
Méd. Mám mnoho příčin, starče. Toto bohové
i já jsem nerozumně věru smyslila!
- Vych. Měj naději! Vždyť děti zpět tě odvedou. 1015
Méd. Však já dřív jiné odvedu, já nešťastná!
Vych. Než nejsi sama odloučena od dětí;
má lehce osud nésti, kdo je smrtelný.
- Méd. Tak učiním. Než vejdi dovnitř paláce
a dětem připrav, čeho denně třeba jest. 1020
(Vychovatel odejde, děti Médea zadrží.)
Ó děti, děti, vy přec máte město, dům
též máte, v němž, mě opustíte ubohou,
dlít budete své matky navždy zbaveni;
však já jdu do ciziny jako vyhnanec,
než mohu z vás mít radost, spatřit šťastné vás,
než koupel připravit a ženu ozdobit
i lože svatební a zvednout pochodeň.
Já ubohá! Má tvrdohlavost nešťastná!
Ach, nadarmo jsem, děti, vychovala vás,
a marně trudila se, zchřadla námahou 1030
a kruté při porodu snesla bolesti.
Já kdysi ve vás kladla mnohé naděje,
že ve stáří mě ošetřovat budete,
až zemru pak, že k pohřbu upravíte mě,
a šťastnou budu lidem slout. Však teď ta tam 1035
je sladká péče. Neboť vás jsouc zbavena,
dál život trpký povedu a bolestný.
A vy již nespátříte matky miloučkým
svým zrakem, zeměníce způsob života.
- Ó běda! Proč tak na mě, děti, zíráte, 1040
proč na mě smějete se smíchem posledním?
Ach, co mám dělat? Srdnatost mě opouští,
ó ženy, co jsem zřela v jasný dětí zrak.
Ne, nemohla bych; s bohem buďte úmysly! 1044
Nač mám já tím, že otce jejich zarmoutím, 1046
si sama dvojnásobné zjednat neštěstí?
To neučiním. S bohem buďte úmysly! –
A přec – co jest mně? – Chci si výsměch utržit,
že bez trestu tak nepřátele propustím? 1050
Jest nutno podniknout to. Jaká zbabělost,
jen připustit si také měkké myšlenky!
Již jděte, hoši, domů; a kdo není oprávněn
mých obětí se účastnit, to ať on sám 1055
má na starosti; já své ruky nezchromím.
(Děti pomalu odcházejí ohlížejíce se, ale než dojdou
ke vchodu, Medea jde ve v. 1067 za nimi
a objímá je.)
Ó, ó!

	Ne, přece ne! Ty nečiň toho, vášni zlá! Ó nech jich, nešťastnice, dětí ušetří! Mě budou těšit, třeba se mnou nežily. – Však duchům pomsty v podsvětí já přísahám: To nestane se, abych nepřátelům svým své děti vydala, by potupili je. – Jest usouzeno tak – jí nelze uniknout: a s věncem na hlavě a řčízou oděna již umírá, já vím to, dcera knížecí. Než vydám se již na tu cestu bolesti, a s dětmi chci se rozloučit. Ó děti mé, své matce ručku dejte, rozlučte se s ní! Ó ručko rozmilá a milá hlavičko, ty dětské tělo, ušlechtilá tvářičko, nuž buďte šťastny tam! Zde otec nedopřál vám toho. Ó ty sladké dětské objetí, Ó ty tváři heboučká a dechu líbezný! Již jděte, jděte! Na děti se podívat už mi nelze, ale klesám tíhou neštěstí. (Děti odejdou.) Ač dobře vím, že zlý chci spáchat čin, přec vášeň silnější je než má rozvaha; ta původem je lidem pohrom největších. (Médea zůstane.)	1060 [1062-1063] 1065 1070 1075 1080
Sbor.	Já důkladné úvahy častokrát již jsem probrala v duchu a dospěla jsem těž ke snahám vyšším než po jakých jít má ženský náš rod; vždyť i nám bývá údělem vědění pud, a dosáhnout moudrosti cílem je nám; než nikoli všem; jest jen nečetný rod - sotva jednu bys ze mnohých našel snad - nás žen, jenž oddán jest musám. I tvrdím, že všichni, kdo neznalí jsou toho vůbec, jimž nevzešel potomstva rod, co do štěstí předčí daleko ty, kdož rodiči jsou. Ať už děti jsou radostí lidem či zlem, Kdož bez dětí jsou a nemají jich, a zkušenost nemají ve věci té, ti mnohých jsou zbaveni útrap, však ti, kterým líbezný potomstva květen jest údělem v domech, ti pro všecken čas, jak vidím, jsou starostí trápeni zlou, jak dobrou jim nejprve výchovu dát, pak odkud dost prostředků zanechat jim; A po všem tom pro děti pořádné zda se lopotí tak či pro šťastné, nejisto bývá. A ze všeho poslední ještě zlo všem smrtelným lidem uvedu to, i když prostředků k životu našly dost, a dospěly tělem v jinošský věk. a řádně se zvedly, tu stane se cos, a štěstí je pryč, a v podsvětí smrt si odvádí těla kvetoucích dítek. A jaký as tedy bohové zisk z toho mají, že nádavkem k ostatním zlům tento nejtrpčí bol kvůli dětem dávají lidem?	1085 1090 1095 1100 1110 1115
Méd.	Ó milé družky, dlouho čekám odonud	

zvěst nějakou, jak tam to asi dopadne.
 A skutečně, teď vidím, tuhle Jasonův
 že sluha kráčí sem a rychlý jeho dech
 je známkou, že jde hlásit nové neštěstí. 1120

S l u h a.

Ó pachatelko strašlivého zločinu,
 ó prchej Médeo! Ni lodi k dopravě
 ni vozu k cestě neopomiň použít.

Méd. Co jest, že musila bych pro to utíkat?
 Sl. Jest mrtva v tuto chvíli dcera královská 1125
 a otec Kreon těž, tvých jedů účinkem.

Méd. To's řekl zprávu nejlepší a budoucně
 již budeš dobrodincem mým a přítelem.
 Sl. Co díš? Máš zdravý rozum, ženo, nešílíš?
 Ty, jež jsi zohydila panovnický krb, 1130
 máš radost slyšíc o tom, z trestu nemáš strach?

Méd. I já ti mohu něco říci v odvetu
 tvým slovům; ale nekvap s řečí, příteli,
 a řekni, jakou měli smrt; neb dvakráte tak
 bys potěšil nás, prabídně-li zemřeli. 1135

Sl. Když přišla dítek tvojich dvojí ratolest
 a s otcem vešli do obydlí panina,
 my služebníci, zkrušení tvým neštěstím,
 jsme radost měli. Hned šla domem jedna řeč,
 že vzniklý spor tvůj s manželem je urovnán. 1140
 A jedni ruce, druzí rusé líbali
 tvých dětí hlavy. Já pak sám jsem z radosti
 šel s dětmi spolu do obydlí ženského.

A paní, kterou ctíme místo tebe teď
 než uzřela tvých dítek milou dvojici, 1145
 zrak upírala na Jasona laskavý,
 však potom oči zastřela si závojem
 a tvář svou bílou odvrátila nazpátek,
 tvých dětí příchod tak si ošklivíc; tvůj choť
 však hleděl ztišit mladé ženy zlost a hněv 1150
 a pravil: „Nehorši se na přátele své
 a ustaň od hněvu a obrať nazpět tvář,
 a ty měj za přátele, které manžel tvůj,
 a přijmi dar a otce svého požádej,
 by dětem těmto pro mě zrušil vyhnanství.“ 1155

A ona skvosty spatřivši se nezdrží
 a schválí muži vše, a ještě děti tvé
 a otec neodešli z domu daleko,
 když ona vzavši řízu skvostnou, oblekla
 si ji a zlatý věnec davši na hlavu, 1160
 si upravuje vlasy v lesklém zrcadle
 a na bezduchý obraz těla směje se.
 Pak s křesla vstavši prochází se komnatou,
 svou nožkou ladně vykračujíc bělostnou
 a radost majíc z darů velkou, očima 1165
 co chvíli vztyčenou si patu zkoumala.

Však na to se nám hrozný pohled naskytl:
 neb barvu tváře změnila a potácí
 se nazpět na všech údech třesouc se, a jen
 tak tak, že na zem nepadla než sedla si. 1170
 A jakás služka stará, myslíc, že to běs

<p>ji Panův stihl nebo boha jiného, jej začne zakřikovat, a když vidí z úst že bílá pěna teče jí a oči v sloup se obracejí a že bez krve je pleť, tu spustí velký nářek, opak výskání.</p>	1175
<p>A jedna do otcova domu odběhla a jiná k muži jejímu, by řekla mu, co choti jeho stalo se; a celý dům jen duněl četným pobíháním zmateným.</p>	1180
<p>Již velkým krokem rychlý chodec k cíli až šest plether stadia by býval urazil; co byla něma, oči majíc zavřeny; tu hrozně zaúpěvši, probouzela se. Neb dvojí na ni řtíla se pohroma: ten zlatý věnec na hlavě jí ležící proud šíravého – div to! – vysílal, a říza hebounká, ten dárek dětí tvých, jí nešťastnici bílé tělo sežíral.</p>	1185
<p>A pod tím žárem s křesla vyskočí a dá se na útěk a hlavou sem tam potřásá, chtěc věnec shodit; ale pevně držela ta spona zlatá, a čím více střásala ji se kštice, tím více i ona zářila.</p>	1190
<p>I klesá na zem přemožena pohromou, a sotva kdo krom otce byl by poznal ji; ni očí nebyla již zjevna podoba, ni tváře krásné dřív, a z hlavy temen jí vytéká krev s tím ohněm smíšená</p>	1195
<p>a maso s kostí jako smola smrková, tím jedem nezjevným jsouc žráno, stékalo. Jak hrozné divadlo! A všichni mrtvoly se báli dotknout; osud ten nás poučil.</p>	1200
<p>Však otec ubohým jenž toho nevěděl a náhle vstoupil dovnitř, padl na mrtvou a při tom zabědoval, objal rukama a líbal ji řka při tom: „Dítě nešťastné, kdo z bohů tebe zhubil takto potupně? Kdo odnímá mi tebe, starci nad hrobem? Ó běda, kéž bych s tebou zemřel, dítě mé“!</p>	1205
<p>Když potom přestal naříkat a plakati, chtě staré tělo svoje napřímí, tu šat jej držel hebký jako břechťan upíná se k větvím vavřínu, a hrozný zápas byl: on povstat chtěje zvedal totiž koleno, však ona se ho držela; a násilím když táhl, staré maso trhal od kostí.</p>	1210
<p>I zhasl za chvíli a duši, nešťastník, též vypustil, neb zlo již zdolat nemohl. A vedle sebe leží otec staříčkový a dcera; neštěstí to hodné slz!</p>	1215
<p>Věc tvá však vyloučena budiž z řeči mé; viz sama, kam bys před trestem se utekla! Ne poprvé teď smrtelníky za stín mám a bez bázně bych řekl, že kdož moudrými se býti mní a mysliteli bystrými, že nejvíc zasluhují názvů hlupáků. Neb nikdo ze smrtelných není blažený; a přibylo-li bohatství, snad šťastnější než druhý může býti, ne však blažený.</p>	1220
<p>Sbor. Jak podobá se, množství pohrom v tento den</p>	1225
	1230

- bůh uvaluje na Jasona po právu.
[Ó nešťastná ty dcero Kreontova, jak
tě litujeme, do přibytku Hádova
že odcházíš jen pro svůj sňatek s Jasonem!] 1235
- Méd. Jsem, přítelkyně, odhodlána děti své
co nejdřív zabít a odtud uprchnout,
a nebudu-li mít kdy, pak odevzdat
je jiné ruce ukrutnější k zabítí.
Jsou jistě podrobeny smrti; a když jsou, 1240
pak já je zabiju, jež jsem je zrodila.
Nuž vzhůru, srdce, zbroj se! Načpak váháme
to hrozné vykonati zlo, když nutné jest?
Nuž ruko moje nebohá, již meče chop
se, chop a k žití cti spěchej trudnému 1245
a neochabni aniž dětí vzpomínej,
že nejmilejší jsou ti, že's je zrodila;
jen tento krátký den svých dětí zapomeň
a poptom kvílej; neboť i když zabiju
je, jsou mi milé, já pak žena nešťastná. 1250
(Odejde do domu, aby provedla vraždu dětí.)

STASIMON PÁTÉ.

- Sbor. Ach, žel! Země, ach přejasný
Strofa 1. paprsku Héliův, pohleďte, shlédněte
ženu tu nešťastnou, dříve než na svou krev,
na děti, ruku svou napřáhne vražednou.
Vyrostlať jako plod ze zlaté setby tvé; 1255
hrozná by byla věc, prolitá na zemi
člověkem boží krev!
Zadrž ji, zastav ji, světlo ty vznešené,
vyžeň ji z domu ven, žíznící po krvi
Lítici duchem msty raněnou slepotou. 1260
- Anti-
str. 1.** Nadarmo práce tvá s dětmi jest,
nadarmo milý rod na svět jsi přivedla,
propluvši modrých skal Symplegad průlivem,
jemuž je každý host nemilý nanejvýš.
Nešťastná, pročpak hněv krutý ti do duše 1265
padl a pročpak chceš strašlivou vraždou zas
zaměnit vraždu svou?
Záhubná lidem všem po celé zemi jest
poskvrna, ježto lpí na vrahu příbuzných,
řízením božím tak na domy padá žal. 1270
(volají z vnitřku domu)
- Děti. Ach, co mám dělat? Kam mám prchnout před
matkou? [1272]
- Sbor. Slyšíš to volání, slyšíš ten dětí pláč?
Strofa 2. Běda, ó nešťastná, ženo ty bezbožná!
Ó srdce horkokrevné * *
* * * * *
Do domu vstoupit mám? Měla bych odvrátit 1275
vraždu tu od dětí!
- Děti. Ach, probůh, pomoc, pomoc! Čas je nejvyšší,
neb jsme už blízko rány meče zákeřné.
- Sbor. Nešťastná, jistě jsi kámen neb železo,
ježto chceš zabít plod, který jsi zrodila, 1280
děti své zhubit chceš vlastníma rukama.
- Anti-
str. 2.** O jedné slyším, z bývalých jedné žen,
vztáhnuvši ruku svou na děti milené.
To Ino byla, z vůle bohů šílená,

- již bloudit z domu vyhnala choť Diova. 1285
 Do moře ubohá vrhla se pro vraždu
 bezbožnou dětí svých,
 břeh mořský přeskočivši nohou vztaženou,
 a s dvěma dětmi stejnou smrtí zhynula.
 Co by se mohlo stát ještě tak hrozného?
 Nešťastné lože žen, spojené s množstvím běd,
 jakého lidem zla bylo 's už příčinou!
- I a s o n.
- Vy, ženy, jež tak stojíte zde u domu,
 zda Médea, jež způsobila tolik hrůz,
 je v domě ještě, či se dala na útěk? 1295
 Neb buďto pod zemí se musí ukryti,
 neb k nebes výši tělo vznésti na křídlech,
 by nepykala trestem za dům vladařský.
 Což myslí, zavraždívši země vladaře,
 že sama z toho domu ujde bez trestu? 1300
 Než nestarám se o ni, jako o děti,
 ji potrestají ti, jimž učinila zlé,
 však dětí svých jsem přišel život zachránit,
 by jim snad nespáchali něco příbuzní,
 tak chtějí pomstít kletou vraždu matčinu. 1305
- Sbor. Ó nešťastníče, nevíš, v jaké bídě jsi,
 sic takto jistě nemluvil bys, Jasone.
- Ias. Co je? Snad nechce zavraždití také mě?
- Sbor. Tvé děti zabity jsou rukou matčinou.
- Ias. Co díš? Oh běda! Tím's mě, ženo, zabila. 1310
- Sbor. Jen uvědom si, že už děti nežijí.
- Ias. Kde zabila je? Uvnitř tam, či před domem?
- Sbor. Dej bránu otevřít a uzříš zabité.
- Ias. (volá dovnitř) Hej, služky! Rychle odtáhněte závory
 a uvolněte skoby, abych uviděl 1315
 zlo dvojí: mrtvé je a ztrestal smrtí ji!
 (Nikdo neotvírá, Iason dobývá se dovnitř.)
- M é d e a (objeví se ve výši na voze s mrtvolami
 obou dětí; vůz táhnou okřídlení draci.)
 Co vraty lomcuješ a vyvrátit je chceš,
 a pátráš po mrtvých a po mně, původci?
 Té práce zanech! Chceš-li něco od mne,
 pak mluv, co chceš, však rukou se mně nedotkneš.
 Tu tento vůz nám dává otec Hélios,
 by před nepřátel rukou byl nám záštitou.
- Ias. Ty ohavo, ty ženo nejvyš odporná
 s mně i bohům, všemu rodu lidskému,
 jež sílu měla's na své děti zdvihnout meč, 1325
 ty, matka, mne pak dětí zbavila's
 a zničila! A po tom činu slunce zříš
 a zemi, zločin nejhroznější spáchavši?
 Ó zhyň! Ted' vím niž, co jsem tehdy nevěděl,
 když tebe z domu barbarského, ze země 1330
 jsem domů vezl do Řecka, zlo veliké,
 jež otce zradila's a zem', svou pěstounku:
 tvých mstitele to na mě bozi pošťvali.
 Neb bratra svého u krbu dřív zabívši
 jsi na loď Argo krásnopřídou vstoupila. 1335
 A tím jsi začala; když potom stala jsi
 se ženou mou a děti jsi mně zrodila,
 tu zabila's je pro lože a pro sňatek.

	A není ženy řecké, jež by někdy tohoto se odvážila; před nimi já přednost dal	1340
	jsem sňatku s tebou, ženou zlou a záhubou svou, Ivicí, ženou ne, neb tvoje povaha jest ukrutnější nežli Skylly tyrhenské.	
	Než tebe nedotknou se ani tisíce mých výčitek, neb takový ti vzorem vzdor.	1345
	Jdi k d'asu, ohavo a vrahu dítek svých! Mně lze jen vzdychat nad mým hrozným osudem, že k užitku mi sňatek nový nebude a dětí, jež jsem zplodil a též vychoval, již nepozdravím živých, ty's je zhubila.	1350
Méd.	K tvým slovům dlouhou pronést odpověď bych mohla, kdyby otec Zeus to nevěděl, co's dostal ode mne a co's mi učinil.	
	Ty's neměl, zlehčiv moje lože manželské, vést život v rozkoši a vysmívat se mně, ni kněžna, ani Kreon, jenž ti za ženu ji dal, mě z této země vyhnat bez trestu.	1355
	A proto třeba Ivicí, chceš-li, zvi si mě a Skyllou, která na tyrhenské skále má své sídlo; jen když jsem tvé srdce zranila.	1360
Ias.	Ty sama trpíš též a zlého neseš díl.	
Méd.	Bol menší jest, to věz, když ty se nesměješ.	
Ias.	Ó děti, jakou jste to matku dostaly!	
Méd.	Ó děti, jak zhubila vás vina otcova!	
Ias.	Jich nezhubila přece moje pravice.	1365
Méd.	Však zpupnost tvá a sňatek nově zjednaný.	
Ias.	A pro sňatek's je hodny smrti uznala?	
Méd.	Ty myslíš, že to malou ranou pro ženu?	
Ias.	Jež ctnostná jest, však ty máš všeckx špatnosti.	
Méd.	(ukazuje na děti) Nu, ti už nežijí; a to tě bude hrýzt.	
Ias.	To ukrutní jsou pro tvou hlavu mstitelé.	
Méd.	Však znají bohové, kdo dříve ukřivdil.	
Ias.	Ti ovšem znají tvoji hnusnou povahu.	
Méd.	Jen měj hnus; tvůj styk trpký jest mi odporný	
Ias.	A mně zas tvůj; tu snadno jest se rozejít.	1375
Méd.	Tož jak? Co učiním? Též já to pevně chci.	
Ias.	Ty děti nech mi pochovat a oplakat.	
Méd.	Ó ne! Já sama odvezu a pochovám je vlastní rukou v chrámě Héry Akrajské, by potupit je nemoh' nikdo z nepřátel a rov jim zničit; Sisyfově zemi té pak pro budoucnost slavný svátek zařídím a obřady, bych smyla hroznou vraždu svou.	1380
	A sama půjdu v zemi Erechtheovu a budu u Aígea Pandionovce.	1385
	A ty, jak záhodno, jsa zlý též zemřeš zle, jsa v hlavu zbytkem lodi Argo udeřen, a trpký konec sňatku se mnou uvidíš.	
Ias.	Kéž zhubí tě Lítice dětí tvých a mstitelka vražd!	1390
Méd.	Kdo z bohů tě slyší neb z daimonů kdo, jenž křivě jsi přísahal, oklamal mě?	
Ias.	Ach ohavo, vražditi děti ty znáš!	
Méd.	Jdi domů a pochovej manželku svou!	
Ias.	Jde s tebou jsa připraven o děti dvě.	1395
Méd.	Ještě nepláčeš; počkej však na stáří čas!	
Ias.	Ó milené děti! Médea. Ne toběm však mně!	
Ias.	Když zabila's je?! Médea. Tebe zarmoutit chtíc.	

Ias.	Ó běda, já nešťastný, milenou tvář svých dětiček políbit přeju si jen!	1400
Méd.	Teď mluvíš k nim, nyní je objímat chceš, tehdy odstrčiv je. Iason. Mě, při bozích všech, jejich měkkoučké pleť se dotknouti nech!	
Méd.	To nemožno; do větru letí tvá řeč.	
Ias.	Ó Die, zda slyšíš, jak odháněn jsem, a co zakouším od této ohavy zde a zhoubkyně dětí, lvice té zlé? Jak nejvíce lze a možno mi jest, aspoň běduji, bohy na pomoc zvu, a daimony za svědky беру, že ty, mě zbavivši dětí, bráníš mi jich se dotknouti, po smrti pochovat je! Kéž nebyl bych zplodil je raději kdy, než spatřil je rukou tvou mrtvý!	1405
Sbor.	Pán přemnohých věcí je olympský Zeus, a nečekán přemnohý bohů je čin, a skutkem se nestává, co se nám zdá, a z toho, co nezdá se, cestu bůh zná. A tak skončila příhoda tato.	1415

POZNÁMKY.

Verš 43. Verše tyto jsou podezřelé z několika důvodů: předně verše první opakují se ve vv. 44 a 45, verše 40 a 41 ve vv. 379 a 380; za druhé je závadný na tomto místě v. 40; neboť v prologu nemá se naznačovat obava, jež se v kuse nesplní; za třetí odporuje v. 43 vv. 44. a 45.

Verš 69. Peiréné byl pramen pitné vody v Korintě dle popisu Pausaniova ozdobený mramorem a umělými jeskyněmi, z nichž vytékala výborná voda; naproti prameni stála socha Apollonova; celé okolí jeho bylo rozkošné a chloubou Korinta.

Verš 212. Míní se Hellespont; vzhledem k Řecku je to ovšem ὤστερον πρότερον

Verš 224. Jest to narážka na poměr athenských metoiků k občanům; Euripidés rád napomíná metoiky, aby se chovali zdvořile k občanům; možná však, že míněna je zde žena Periklova Aspasia, (jsouc z Miléty) jež nedbala athenských mravů.

Verš 301. Jest to zase časová narážka na poměry athenských, snad jest míněn filosof Anaxagoras a Hermodoros efeský, jež spoluobčané vypudili, protože nad ně vynikal.

Verš 405. Sisyfos, zakladatel Korinta a praotec Glauky, jmenován zde s opovržením jakožto člověk nejvyššístivý a vychytralý.

Verš 422. Naráží se zde asi na básně Archilochovy (ač anachronisticky), na některé verše Homérovy, Hésiodovy a na báseň Simonida amorgijského.

Verš 613. Za dob neznalých písma bývalo zvykem, že hostiní přátelé rozcházejíce se nechávali si každý polovici rozlomené kůstky nebo jiného předmětu, aby měli spolehlivou legitimaci pro sebe nebo pro toho, kdo by měl býti od jednoho pohostinu přijat.

Verš 668. Věštírna delfská jsouc náboženským střediskem všech Řeků, byla pokládána i za střed celé země: ὀμφαλὸς γῆς.

Verš 824. Euripidés používá příležitosti této, aby vložil do svého dramatu chválu Athén; vložka tato motivována jest tím, že sbor poukazuje na svatost attické půdy, na kterou nesmí vkročiti zločinec, jakým se chce Médea státi.

Verš 1054. Tj. výstraha sboru, aby nic neprozrazoval a do počínání Médeina se nemíchal.

Verš 1264. Naráží se tím na název moře Černého za staré doby zvaného „moře Nehostinné“.

Verš 1284. Ino, dcera Kadmova, choť Athamanta, krále thébského, byla za to, že odchovala Dionysa, stížena od Héry šílenstvím, rovněž i její manžel. Tento zabil syna svého Learcha, Ino pak skočila se synem Melikertem do moře, kdež proměněna v bohyni Leukotheu, Melikertes pak v Palaimona. Euripidés ovšem báji tuto pozměnil anebo snad sledoval jinou variantu její.

Verš 1343. Epitheton „tyrhenský“ jest tolik jako „sicilský“, neboť moře tyrhenské rozkládá se u Sicílie; Skylla je známá obluda z Odysseie.

Verš 1379. ἄκοδιον θεοῖ nazývali se bohové akropolští; chrám tento byl snad na mysu Héřině naproti městu Sikyonu.

Verš 1382. Korint'ané slavívali každoročně slavnost smuteční u oltáře Héry Akrajské. Sedm chlapců a sedm děvčat z nejpřednějších rodin bývalo Héře zasvěcováno a musili rok zůstatí v jejím chrámě; tato slavnost trvala až do dobytí Korintu Římany.

Verš 1388. Scholiasta praví o smrti Iasonově: zbytky lodi Argo obětoval Iason a pověsil v chrámě Héřině. Když kdysi vcházel do chrámu, spadl tento zbytek na něho a zabil jej.

Verš 1419. Konec tento opakuje se též v Alkéstidě, Andromaše, Bakchách a Heleně; patrně herci jej z kusu do kusu přenášeli. –

